

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.III.35.311/2015/3.szám

A Kúria a személyesen eljáró Dr. felperes neve(felperes címe) felperesnek a Dr. Bittsánszky Géza Ádám jogtanácsos által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.K.27.641/2014/10. számú ítélete ellen az alperes által 11. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán, az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.K.27.641/2014/10. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében hatályon kívül helyezi, és a felperes keresetét teljes egészében elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 100.000.- (százezer) forint együttes elsőfokú és felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 63.100.- (hatvanháromezer-egyszáz) forint kereseti, valamint 105.200.- (százöttezer-kétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

... Város Önkormányzat Jegyzője (továbbiakban: elsőfokú adóhatóság) megismételt eljárásban ATE/8/6/2012. számú határozatával a ... helyrajzi számú telek vonatkozásában a felperes, mint az említett telek 81697/1791989-ed részbeni tulajdonosa terhére telekadó adónemben 2011. adóévre vonatkozóan 788.381.- forint adóhiánynak minősülő adókülönbözetet, 2012. adóévben pedig összesen 264.054.- forint adóhiánynak minősülő adókülönbözetet állapított meg,

kötelezte továbbá 13.414.- forint késedelmi pótlék megfizetésére. Az elsőfokú adóhatóság adóbírság kiszabását mellőzte.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes XIV-B-040/02407-3/2012. számú határozatával az elsőfokú határozatot a telekadó fizetési kötelezettséget megállapító részében, valamint az adóbírság megállapítását mellőző részében helybenhagyta, a késedelmi pótlék vonatkozásában megsemmisítette és az elsőfokú hatóságot e körben új eljárás lefolytatására utasította. Álláspontja szerint az elsőfokú határozat jogszerű volt, a telekadó alapja és mértéke is jogszerűen került megállapításra. Határozatának indokolásában kifejtette, hogy a felperest a helyi adókról szóló 1990. C. törvény (továbbiakban: Htv.) 52. § 7. pontja értelmében telekadó fizetési kötelezettség terhelte, a perben érintett telek vonatkozásában pedig nem illette meg adómentesség. ... Város Önkormányzata Képviselő-testületének 28/2010. (XII.16.) önkormányzati rendelete a helyi adókról (továbbiakban: Ör.) 8. § (1) bekezdésében foglalt telekadó mentességi okot - amely szerint a telek akkor mentes a telekadó alól, amennyiben a telek a helyi építési szabályzat előírásainak megfelelően nem építhető be - a felperesnek kellett volna bizonyítania az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban: Art.) 99. § (2) bekezdése értelmében, a felperes azonban ezt nem bizonyította. ... Város Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi építési szabályzatról szóló 10/2002. (V.15.) számú rendelet (továbbiakban: HÉSZ) 8/A. § (13) bekezdésében foglalt távvezeték kiváltásának hiánya nem jelentette azt, hogy a telek nem beépíthető, ugyanis a HÉSZ a beépítés egyedi tényleges engedélyezésével kapcsolatban határozott meg műszaki-infrastrukturális követelményeket.

A határozat telekadó fizetési kötelezettséget megállapító rendelkezésével szemben a felperes keresetet terjesztett elő, melyben kérte az alperes határozatának - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezését. A felperes kiegészített keresetében továbbra is fenntartotta azon álláspontját, hogy az Ör. 8. § (1) bekezdése alapján a 2011. adóévre vonatkozóan telekadómentes a telke, mivel a HÉSZ 8/A. § (13) és (17) bekezdéseiben foglalt hiánya miatt (20 KV-os távvezeték kiváltásának hiánya) építési engedély nem volt kiadható, ezért a terület nem volt beépíthető, valamint hivatkozott továbbá az Ör. módosításáról szóló 33/2013. (XII.20.) számú önkormányzati rendelet (továbbiakban: Ör. Mód.) 18.§ (1)-(2) bekezdéseire, melynek értelmében a 2011. január 1. napja és 2011. december 31. napja között hatályos 8.§-ban meghatározott adómértékek tekintetében a magánszemély adóalanyokat a vállalkozási, üzleti célt nem szolgáló telekingatlanok után 60% adókedvezmény, 2012. január 1. napja és 2012. december 31. napja között 0% adókedvezmény illeti meg. Ezen rendelkezések visszaható hatállyal hatnak, azonban a közigazgatási határozatokat nem az így módosított Ör. alapján hozták meg.

Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével az alperes határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú hatóságot új eljárásra lefolytatására kötelezte. Indokolásában kifejtette, hogy a felperes keresete részben volt alapos, mivel a felperest a 2011. és 2012. adóévek vonatkozásában az adómentesség nem illette meg, annak jogalapja nem állt fenn. Értelmezése szerint az Ör.-ben foglalt „nem építhető be” kifejezés azonos a Htv. 52. § 43. pontjában és az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvényben (továbbiakban: Étv.) foglalt építési tilalom fogalommal. Érvelése szerint a felperes telke vonatkozásában azonban csupán építési korlátozások (távvezeték kiváltásának hiánya) álltak fenn, amelyek nem azonosak az építési tilalom fogalmával.

Az elsőfokú bíróság a keresetet az összegszerűség vonatkozásában ugyanakkor megalapozottnak találta. Megállapította, hogy az Ör. Mód. kiegészítette az Ör.-t azzal, hogy az Ör. 8. §-ában meghatározott adómértékek tekintetében a magánszemély adóalanyokat a vállalkozási, üzleti célt nem szolgáló telekingatlanok után a 2012. adóévre 60%-os, a 2012. adóévre 0%-os, illetve a 2013. adóévre 30%-os adókedvezmény illeti meg, ezek az adókedvezmények pedig visszamenőleges hatállyal érvényesülnek. Kifejtette, hogy bár a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 339/A. §-a alapján a bíróság a közigazgatási határozatot - a jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - a meghozatalakor alkalmazandó jogszabályok és fennálló tények alapján vizsgálja felül, azonban álláspontja szerint az Ör. Mód. rendelkezései nem sértették a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Jat.) 2. § (2) bekezdésében foglalt negatív tartalmú visszaható hatályú jogalkotás tilalmára vonatkozó rendelkezéseit. Az ügyben az adókedvezmény a felperest megillette, és ezt új adóigazgatási eljárásban lehet csak érvényesíteni.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését, és a felperes keresetének elutasítását. Másodlagosan kérte az ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását. Okfejtése szerint a jogerős ítélet sértette a Pp. 221. § (1) bekezdésében, 339. § (1) bekezdésében, valamint 339/A. §-ában foglaltakat. Kérelmében előadta, hogy az ítélet nem felel meg a Pp. 221. §-ában foglaltaknak, mivel nem tartalmazza azt, hogy az összegszerűség vonatkozásában a közigazgatási határozatok jogszabálysértőek lettek volna, illetve a jogszabálysértéssel érintett jogszabályhelyek sem kerültek megjelölésre.

Részletesen kifejtette, hogy az összegszerűség vonatkozásában az elsőfokú bíróság rendelkezései a Pp. 339/A. §-ába ütköztek. Mivel

az Ör. Mód. rendelkezéseiből nem állapítható meg, hogy az abban foglalt, az Ör.-t kiegészítő rendelkezéseket a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kellett volna, így nem volt olyan jogszabályi rendelkezés, amely a Pp. 339/A. §-ában foglaltaktól eltérést eredményezhetett volna. Tekintettel arra, hogy a közigazgatási határozatokat a meghozatalakor hatályban volt jogszabályok és fennálló tények alapján kell felülvizsgálni, az utóbb bekövetkezett jogszabályváltozások nem bírtak jelentőséggel az ügyben. Végül utalt arra, hogy az elsőfokú ítélet hatályában tartása a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) és az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban: Art.) 1. § (3) bekezdésben nevesített törvény előtti egyenlőség alapelvének sérelmét eredményezhetné az elsőfokú hatóság illetékességi területén érintett adózók jogerősen már elbírált ügyeiben.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az alperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint alapos.

Mindenekelőtt rögzíti a Kúria, hogy a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a felek bármelyike a tárgyalás tartását kéri, vagy a Kúria a tárgyaláson való elbírálást szükségesnek tartja. Mivel tárgyalás tartását a felek egyike sem kérte, és a felülvizsgálati kérelem kiegészítését a Pp. 272. § (2) bekezdése, a bizonyítást pedig a Pp. 275. § (1) bekezdése zárja ki, a tárgyalás tartásának szükségessége nem merült fel, a Kúria az ügyben tárgyaláson kívül, a rendelkezésre álló iratok alapján döntött.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 272. § (2) és a Pp. 275. (2) bekezdései szerint, a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül. A kérelemben a jogerős ítéletnek az összegszerűség vonatkozásában tett megállapításai kerültek vitatásra, a jogalapra - a felperes adómentességének fennállása - vonatkozó ítéleti megállapítások ellen felülvizsgálati kérelem, illetve csatlakozó felülvizsgálati kérelem nem érkezett, így ezen megállapításokat a Kúria nem érintette.

A Kúria elsőként rámutat arra, hogy az ítélet megfelelt a Pp. 221. §-ában foglalt kritériumoknak. Nem osztotta az alperes azon álláspontját, hogy az ítélet tartalma nem felelt volna meg a Pp.-ben foglalt, az ítélet indokolási részre vonatkozó tartalmi követelményeinek. Az ítélet indokolásából megállapítható volt, hogy döntését mire alapította az elsőfokú bíróság. Az összegszerűség vonatkozásában kellően indokolta, miért találta alkalmazhatónak a Pp. 339/A. §-ában foglalt, eltérést megengedő rendelkezése alapján az Ör. Mód-ban foglaltakat. A felperes által hivatkozott Ket. és

Art. alapelvi rendelkezésinek sérelmét pedig azért nem vizsgálta más ügyek vonatkozásában a Kúria, mivel jelen ügy tárgya az egyedi ügy vizsgálata volt.

A Kúriának ennek megfelelően abban a jogkérdésben kellett állást foglalnia, hogy az Ör. Mód. adókedvezményt megállapító rendelkezései jelen ügy vonatkozásában alkalmazhatóak-e. A Kúriának e jogkérdés tekintetében különösen a Pp. 339/A. §-át, illetve a Jat.-nak és a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII.14.) IRM rendeletnek (IRM. r.) az ügy vonatkozásában releváns szakaszait kellett értelmeznie.

A Jat. 15. § (1) bekezdése szerint jogszabályi rendelkezést - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - a hatályba lépését követően keletkezett tényekre és jogviszonyokra, valamint megkezdett eljárási cselekményekre kell alkalmazni.

Az IRM r. 86. § (1) bekezdése alapján az átmeneti rendelkezésekben pontosan meg kell határozni, hogy azok a jogszabály hatálya alá tartozó mely esetekre vonatkoznak. A (2) bekezdés szerint pedig az átmeneti rendelkezésben lehet előírni, hogy az átmeneti időszakban már a jogszabály hatályba lépését megelőzően bekövetkezett jogi tények értékelése során is az új szabályozást kell a joghatás kiváltása szempontjából figyelembe venni.

A Kúria osztotta az alperes álláspontját abban, miszerint az Ör. Mód. nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely ismeretében ne a közigazgatási határozat meghozatalakor alkalmazandó jogszabályok alapján kellett volna felülvizsgálnia a közigazgatási határozatot az elsőfokú bíróságnak. Az Ör. Mód.-jának 2. §-ában, annak hatályba léptető rendelkezésénél mindössze annyit tartalmaz, hogy „E rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba, és az azt követő második napon hatályát veszti.”

A jogszabályok hatályba lépésére vonatkozóan a Kúria hivatkozik Magyarország Alaptörvénye B) cikkének (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság elvére is - amely a jogállamiság egyik alappillére -, a visszamenőleges hatályú jogalkotás csak szigorú keretek között lehetséges. Az ilyen speciális, visszamenőleges jogalkotásra a Jat. 15. § (1) bekezdése ad lehetőséget, amelynek részletes szabályait az IRM r. 86. § (1) és (2) bekezdései tartalmazza.

A fent említett jogbiztonság elvére tekintettel viszont az IRM r. 86. § (1) és (2) bekezdésének rendelkezései megszorítóan értelmezendők. A Kúria álláspontja szerint az IRM r. 86. § (1) bekezdése alapulvételével az Ör. Mód.-nak pontosan meg kellett volna határoznia, hogy annak rendelkezései mely jogviszonyokra vonatkoznak (a hatályba lépését követően indult jogviszonyokra, vagy a folyamatban lévő közigazgatási eljárásokra, vagy már

lezárult, de keresettel támadott közigazgatási hatósági eljárásokra). Mivel azonban hiányzott az átmeneti rendelkezés az Ör.-ben, ahol lehetősége lett volna az IRM r. 86. § (2) bekezdésében foglalt jogalkotásra ... Város Önkormányzata Képviselő-testületének, másrészt nem került pontosan megjelölésre az, hogy mely jogviszonyokra alkalmazandóak az Ör. Mód. rendeletben foglaltak, a Kúriának úgy kellett tekintenie, hogy - a Jat. 15. § (1) bekezdésére tekintettel - azokat csupán az Ör. Mód. hatályba lépését, azaz a 2013. december 21-ét követően induló eljárásokban kell alkalmazni.

A Kúria a fentiekre tekintettel megállapította az elsőfokú bíróság helytelenül jutott arra a következtetésre, hogy az Ör. Mód.-ban foglalt rendelkezéseket a még folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni szükséges. Ennek megfelelően osztotta az alperes azon hivatkozását, hogy az elsőfokú bíróságnak az alperesi határozatot, illetve az összegszerűség kérdését is a Pp. 339/A. §-ában foglaltakra tekintettel kellett volna megvizsgálnia, tehát a 2012. október 18-ai, a másodfokú határozat meghozatalakor hatályos jogszabályi rendelkezések mentén. A Kúria szerint a Pp. 339/A. §-ában foglaltakra tekintettel az alperes határozata a jogszabályoknak megfelelően került meghozatalra, ennek megfelelően a felperest adókedvezmény jelen ügyben nem illethette meg.

A fentiekre tekintettel a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte, és a felperes keresetét teljes egészében (jogalap, összegszerűség) elutasította.

A Kúria a pervesztes felperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperes elsőfokú és felülvizsgálati perköltségének megfizetésére.

A tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti és felülvizsgálati eljárási illetéket a pervesztes felperes a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel köteles megfizetni.

Budapest, 2015. november 11.

Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Huber Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Sugár Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő